

N A Š D O M

Štev. 8.

V Mariboru, 15. aprila 1913.

XIII. letnik.

Kornelij.

Povest iz zadnjih dni Jeruzalema.

(Nadaljevanje.)

Peto poglavje.

Brezčasten.

Marij Prim je le krajčko počival. Ko so pokukali prvi solnčni žarki radovedno v opustošeno pokrajino, vstal je že stotnik. Sedi pri mizi in pred njim leži pergament (koža, na katero so pisali), ki je bil popisán z latinskim pisanjem. Na enem oglu je bilo pismo predrto in je bilo videti, kakor da bi bilo priletelo na ostrini pšice v taborišče Rimljanov.

Marij Prim ga opazuje z dopadljivim nasmehom. „Če Tit ne verjame mojim besedam, verjel bo tej cunji. Bil je le velik napredek, da so se morali odlični Judje, ki so tržili v Rim, poprijeti latinskega jezika, če so hoteli, da se jih razume. Kaj vse tak Jud lahko piše! Jonatan trdi v tem pismu, da je plemeniti centurij Kornelij izdajnik, in iz same plemenitosti javlja to našemu poveljniku. Prav zares, človeka se polasti skoraj želja, da bi tudi postal blagodušen!“ Marij Prim se začne smejati svojemu modrovanju.

„Kastor!“ zakliče. Zamorec vstopi in pozdravi gospođa spokornim obrazom.

„Kaj se je zgodilo to noč, Kastor?“ Centurij namrši obrvi in mežika napopolzatih trepalnic proti sužnju.

Zamorec naredi silno resen obraz in odgovori: „To noč? Strašno! Stotnik rimskih legij je postal nezvest svojemu orlu in se podal v mesto z izdajalskim namenom. Res, gospod, sledil sem mu skrivoma in videl, kako se je podal h krvoloku Simonu. Hotel mu je izdati legije, da jih pokonča in pokolje kakor ovce, ki se ne morejo braniti. Gospod, ti mi tega ne veruješ? Ka-

pitolskim (svetišče poganskih bogov v Rimu) bogovom naj bo potoženo, ker je moja koža črna, naj bi ne bil jaz pošten človek. Zatrjujem ti, gospod, da sem poštenjši, kakor marsikateri slepar, ki ga obdaja bela koža.“

Marij Prim se smehlja. „Nabral si si svojo plitvo modrost v beznicah rimskih predmestij in jo poplačal mnogo predrago z denarjem svojega gospoda. Kastor, plemenitaš si od nog do glave, kakor nobeden senator (ud mestnega starešinstva) v Rimu. Ne morem umeti, da še ni n.kdo dosedaj spoznal velikosti tvojega duha in plemenitosti tvojega srca in jo postavil v pravo luč. Ko boš gospodar vile, se ti bo to gotovo posrečilo!“

„Gospod, ti si mož, iz kojega ust govori modrost bogov. Poslušal bi rad noč in dan tvoje izreke, da bi se učil od tebe.“

To pa je bilo Mariju Primu preveč in grozeč vzdigne pest. Kastor pa prekriža mišičaste roke in meri stotnika z zaničljivim pogledom: „Dečki, ki še toge (dolgega oblačila) ne nosijo, zabavajo se z žogo. Varuj se, da te ne bom rabil kot žogo. Tvojim kostem bi se to kar nič ne prileglo. Toda, gospod, nečem se srditi na tebe“, dostavi suženj milostno, „stotniki se zbirajo pred šotorom poveljnika, in dobro bi bilo, če se jim pridružiš. Kdor hoče loviti zlahitno divjačino, podati se mora zgodaj na prežo.“ Po teh besedah izgine suženj iz šotora.

Marij Prim se je zamislil. Ta suženj ga bo še ugonobil, če ga ne bo spravil s pota še v pravem času. Zamorec je bil zviti kakor lisica in močen kakor gladijator. No, boji, ki se bodo vršili naslednje dni, nudili bodo

morebiti priložnost, poslati sužnja v krtovo deželo.

Ravno hoče Marij Prim vstati, ko mu padé pogled na pergamen.

„Kastor!“ zakliče, pa sedaj z drugim glasom. Zamorec mu je bil pokazal zobe, da ga je kar preletel mraz. Zamorec vstopi obotavljajoč se v šotor; in obstoji pred vhomom.

„Kastor, se li srdiš na svojega gospoda? Častno besedo, odtehtal bom svojo jeznoritost z zlatom, ko se vrneva v Rim.“

„Če le ni malovredno, kakor to pisanje.“ Pri teh besedah pokaže suženj na pergamen.

„Ali nisi videl, kako mi je padla pred mestnim obzidjem pšica s temle listom pred noge?“

„Ne, gospod! Bil sem tačas v duhu na svoji vili in opazil, da je vinograd, ki leži ob njej, potrebno dopolnilo k vili.“ Kastor pogleda na stotnika s prežečim pogledom.

Ta stoji nekaj časa molče pri miru. Potem pravi obotavljaje se: „Vinograd dodam vili.“

Kastor poskoči.

„Gospod, da bi ne bil sam te cunjé pobral, rekel bi, da je te čačke pisala tvoja roka. Na vsak način se je tvoja pisava Jonatanu dopadla, da je svojo poobrazil popolnoma po tvoji.“

Marij Prim stisne v onemogli besnosti zobe. Molče pokaže zamorecu vrata. Kastor izgine.

Pred šotorom Tita zbralo se je lepo število častnikov; Tit je vstajal zgodaj in rad je videl, če so ga posnemali v tem častniki. Ravno kar je bil stopil iz šotora v zlatu se bliščečem oklepu. „Blagor našemu vojskovodji!“ pozdravijo ga njegovi zvesti.

Smehljaje se, jih zalivali. Potem pravi: „Kdor mi ima poročati kaj posebnega, naj vstopi!“

Marij prim pristopi z vojaškim pozdravom in gre za poveljnikom v šotor.

„Česa želiš, centurij?“

„Plemeniti vojskovodja, Mart (vojni bog) naj me izključi iz družbe svojih ljubljencev, ako ne želim najboljšega

legijam! Med tvojimi stotniki je eden, ki snuje izdajstvo.“

Tit stopi razburjen proti njemu. „Imenuj ga!“ zapove kratko.

„Tvoj rešitelj iz smrtne nevarnosti, Kornelij od desete legije!“

„Lažeš!“ zagromi Tit in stopi tik pred Marija Prima, prebadajoč ga s svojimi pogledi.

„Poveljnik, mislim pošteno za dobro stvar.“

„In vendar lažeš. Kornelij je včeraj padel.“

„Ne, gospod, Kornelij ni padel, ampak splazil se je v mesto in se je hotel tam s kolovodji pogajati. Pa Judje so ga pognali med zasramovanjem in roganjem skozi vrata ven. Stal sem s kohorto pri ženskih stolpih, pripravljen, da napadem, ko je bežal Kornelij preplašen kakor deček mimo mene. Judje so naredili ljut izpad in posrečilo se je našemu zmagovitemu orožju, da smo jih vrgli nazaj.“

Poveljnik je obstal in obrnil centuriju hrbet. Naj ne vidi Prim, kako se borijo v Titovem srecu ljubezen, hvalenost in vojaška čast v ljutem boju. — Kornelij izdajalec? To ni misliti! Kaj pa je imel opraviti v mestu? Ali ni že nečastno, pasti v roke sovražnikom? In izgnali so ga kakor dečka ven. Grozno! V vrstah njegovih legij nahaja se eden brezčastnej!

„Resnico mojih težkih obdolžitev“, prekine Marij Prim Titovo razmišljanje, „potrjuje ta pergamen, ki je priletel danes jutraj pred moje noge, pritrjen na pšici!“ Podá poveljniku pisanje.

Tit bere, begajoč čez vrste.

Na Tita, poveljnika Rimljanov!

Čuvaj se pred svojimi lastnimi vojniki! Stotnik Kornelij od 10. legije je hotel barantati s Simonom, da Tebe in Tvojo armado spravi v naše roke. Sramota izdajalecu!

Jonatan.

„Sramota izdajalecu!“ ponovi Tit, škripaje z zobmi. „Judje odklanjajo malopridneža z zasramovanjem! — Idi!“ zapove Tit stotniku.

(Dalje prih.)

Tisočšeststoletnica zlate svobode!

4. Razglas overski strpljivosti v Milanu.

Po strtem trinoštvu Maksencija izginila je težka mora, ki je dušila rimsko prebivalstvo in celo Italijo ter Afriko; novo življenje se je rodilo povsod. Vsa zapadna ljudstva radovala so se slavne zmage in slavila Konstantina na najslovesnejše načine. Neznansko veselje je še povečal cesarski odlok, da se bo povrnilo iz državnih sredstev imetje vsem, katerim ga je ugrabil Maksencij, in da se lahko vrnejo v svojo domovino vsi, katere je poslal v pregnanstvo. Vsled tega odloka so zadobili prostost tudi mnogoštevilni politični jetniki iz najodličnejših in najbogatejših rodbin, katere je dal Maksencij popolnoma po nedolžnem vreči v ječo, le da se jih na tihem iznebi. Vsi so se blagrovali, da so sedaj pod tako človekoljubnim vladarjem. Od Jadranskega morja pa do Atlantskega oceana so zdaj vse rimske pokrajine priznavale Konstantina za svojega cesarja, med tem ko sta bila na vzhodu še vedno 2 gospodarja. Nad grškimi in ilirskimi deželami je vladal zvedeni Licinij, v Aziji pa Maksimin.

Po zimi l. 313 po Kr. je prišel Licinij v Milan v Zgornji Italiji, k svojemu prijatelju Konstantinu ter se poročil z njegovo sestro Konstancijo. Oba cesarja sta tačas izdala preimennitni razglas, da sme vsak očitno izpovedati tisto vero, o kateri misli, da je prava. To je preslaven razglas overski strpljivosti, kojega 1600letnico obhajamo letos. S tem so dobili kristjani vse tiste pravice, ki so jih imeli pogani; smeli so si zidati cerkve ter javno obhajati službo božjo. Ta važni razglas ohranjam je zgodovinar Evzebij dobesedno. Ker bo malo kateri mojih mladih čitateljev videl keđaj zgodovinske knjige najstarejšega cerkvenega zgodovinarja, hočem sloviti razglas navesti dobesedno vsaj v najpoglavitejših določilih. Po daljšem uvodu pravita cesarja: „Po zdravem preudarku in z naj-

boljšim namenom smatrala sva potrebnim storiti sklep, da se ne sme krati nikomur prostost, veroizpovedi kristjanov si izvoliti in jo izvrševati, ampak naj bo vsakemu na voljo dano, svoje srce k tisti veri obrniti, katero spozna sam za najbolj pripravno, da nam bo izkazalo božanstvo v vsem svojo oskrb in naklonjenost. Smatrala sva potrebnim takoj pismeno svojo voljo izreči tako, da izgubijo svojo veljavo vse (prejšnje) določbe glede kristjanov popolnoma in se odstrani vse, kar bi se zdelo trdo in naši milostljivosti nasprotno; in da sme odslej vsakdo, kdor hoče izpovedati krščansko vero, to storiti prosto in javno brez vsakega nadlegovanja. To sva sklenila javiti obširno tvoji skrbljivosti (visokemu drž. uradniku, ki se je imenoval praefectus praetorio), da veš, da sva dovolila kristjanom prosto in neomejeno izvrševanje njihove vere. Ker sva to dovolila kristjanom, uvidi tvoja visokost, da je podeljena s tem tudi drugim prostost, vero, ki jim prija, sprejeti in jo izvrševati; jasno je, da je miru sedanjega časa prikladno, da je vsakemu na prosto dano, izvoliti si božanstvo in častiti katero koli hoče. To se je ukrenilo od naše strani iz tega namena, da bi se ne zdelo, kakor da bi hotela kakoršno koli bogočastje in bogoslužje v čem krati.

Razun tega določava glede kristjanov še posebno, da se jim morajo vrniti kraji (poslopja), v katerih so se poprej po navađi shajali (namreč k službi božji), in o katerih se je v poprejšnjem pismu na tvojo vzvišenost drugače odločilo; vsakdo jih mora, najsibo, da jih je kupil od cesarske komore (ki se je bila polastila krščanskih bogo-služnih krajev), ali od koga drugega, dati kristjanom nazaj brezplačno, brez odlašanja, brez dvoumja in ne da bi se mu povrnila kupna cena.

Če je kdo dobil tak kraj v dar, mora ga dati kakor hitro mogoče kristjanom nazaj. Vendar se smejo tisti, ki so kupili take kraje ali jih dobili v dar, če zahtevajo kako odškodnino od

naše milosti, obrniti na glavarja dotične pokrajine, da se bo tudi na njih ozirala naša dobrotnost. Vse to se mora združbi kristjanov po tvoji skrbljivosti nakrat brez odloga dati nazaj.

Ker niso posedovali kristjani, kakor znano, samo krajev, kjer so se po navadi shajali, ampak tudi druge, ki niso lastna posameznika, ampak cele združbe kristjanov po postavnih določilih, moraš izdati povelje, da se morajo vsled prejšnjega določila brez kakšne ovire naenkrat imenovanim kristjanom, to je njihovim združbam in njihovega zbirališču vrniti, s tem pristavkom, da lahko dobijo oni, ki dajo take kraje brezplačno nazaj, od naše dobrotnosti za to povračilo. Pri vsem tem postaviti se moraš za združbo kristjanov z vso gorečnostjo, ki ti je mogoča, da se izpolni naša zapoved kar najhitrejši in se poskrbi tudi v tem oziru po naši milosti za splošni javni mir. Zaradi tega ravnanja nam bo prej omenjena božja oskrb, o kateri smo se že prepričali v mnogih prilikah, tudi za vse čase ostala naklonjena. Da pa bodejo o vsebini našega, po milosti izdanega odloka povsod in vsi izvedeli, naj se naše pisanje po tvoji zapovedi povsod javno nabije in vsem oznani, da ne ostane naša milostna odredba nikomur prikrita.“ (Evzebij, Cerkv. zgod. X. knj. 5. pogl.).

Posebno pismo poslal je cesar kmalu za tem Anulinu, cesarskemu oblastniku v Afriki, kjer mu naroča nujno, da se popravijo vse, katoliški cerkvi storjene krivice in se vrne vse: vrtovi, hiše in druga, cerkvam pripadajoča posest.

Ker je imel cesar sam resno voljo, izpolnili so se njegovi ukazi prav natančno. Kmalu po tem razglasu izdal je Konstantin celo vrsto, katoliški cerkvi ugodnih odlokov: n. pr. odlok, da so volila, ki jih dajo kristjani cerkvi, pravno močna: odlok, ki oprošča cerkvero posest od splošnih davčnih dolžnosti, ugodnost, katero je imelo le še cesarjevo imetje, ne pa več poganski templji, kakor v prejšnjih časih.

Smrtna kazen križanja je bila od-

pravljena iz spoštovanja do križa Kristusovega, vžiganje znamenj v obraz kakor je bilo v navadi pri nekaterih prestopkih, je bilo prepovedano. Boji gladijatorjev, ki so v zabavo gledalcem v dvobojih in družnih bojih drugega hladnokrvno mesarili in ubijali, so bili prepovedani: na smrt obsojene hudodelce so morali oblastniki pomilostiti v desmrtno delo v rudokopih, da bi imeli čas, se spokoriti. Ako razglasijo cerkveni predstojniki vpricho cerkvene združbe kakoga sužnja prostim, naj ima razglasitev isto veljavo, kakor če bi bil storil to cesarski sodnijski urad. Čeravno je bil Konstantin krščanstvu zelo naklonjen, se vendar še ni dal krstiti, ampak je odložil svoj krst na poznejša leta, meneč, da se ne bi mogel še ravnati povsem po zaovedani krščanski veri. Tudi je sprejel poganski naslov „Pontifex maximus“ (najvišji duhoven), kakor so ga nosili prejšnji poganski vladarji, ki so bili predstojniki najvišjega poganskega duhovniškega zbora.

Ko je uredil Konstantin zamotane razmere v Italiji, šel je v Galijo na Franke, ki so zopet prihrumeli kakor že večkrat poprej, ropat čez mejo: Licinij pa se je napotil proti Maksiminu, ki mu je hotel vzeti njegove pokrajine. V bitki pri Odrinu je Licinij popolnoma užugal svojega nasprotnika dne 30. aprila 313, katerega so že pred koncem boja lastni vojščaki začeli zapuščati. Maksimin je bežal pred zmagovalno vojsko v Azijo ter se naposled v mestu Tarsu zastrupil; njegove otroke so pomorili, njegova žena pa je skočila v reko Oront in našla žalostno smrt v valovih. Kakor Maksimin, bila je tudi njegova žena strupena sovražnica kristjanov; marsikatero krščansko žrtev dala je vtopiti: in čudovita so pota lažje pravičnosti, umrla je enake smrti.

Zdaj je vladal Licinij nad celo vzhodno polovico rimskega cesarstva, za katero je v Nikomediji razglasil povelje, ki sta ga sklenila s Konstantinom v Milanu.

Toda Konstantin in Licinij si ni-

sta bila dolgo prijatelja. Leta 314 sta se začela pričakati zaradi meje; v tem času so onečastili v Ljubljani kipe Konstantina in ga s tem kruto razžalili. Konstantin pridere s svojo vojsko v Panonijo (južno-zahodno Ogrsko), premaga nasprotnika tukaj in kmalu za tem pred Odrinom; Licinij mu je moral prepustiti vse svoje evropejske pokrajine razun Trakije, kjer so se vršili spopadi med Bolgari in Turki v sedanji vojski.

Odslej je Konstantin še bolj podpiral kristjane ter si prizadeval, pomagati tistim krajem, ki so trpeli v zadnjih domačih bojih; s tem je priklenil prebivalstvo, posebej kristjane, še bolj na-se. Nespametni Licinij pa je začel svoje dežele zatirati z davki in kruto preganjati kristjane. Tako je minulo 9 let. Tu se je Konstantin svojemu tovarišu zameril zato, ker je iz Trakije zapodil germanske Gote, ki so prišli čez mejo ropat. Licinij mu je očital, da je brez njegovega dovoljenja prišel z vojsko v Trakijo ter da je žalil s tem njegove cesarske pravice. Konstantin se je razsrdil in mu napovedal vojsko. Konstantin je smatral to vojsko za versko vojsko, duhovniki so molli za zmago. Licinij se je izjavil, da se bo sedaj pokazalo, ali so njegovi poganški bogovi močnejši ali pa božanstvo, na katero se zanaša Konstantin. In res se je pokazalo. Pri Odrinu se je leta 323 vnela prva bitka, veljavna za usodo krščanstva. Licinij je bil popolnoma premagan, čeravno je imel veliko več vojakov kot Konstantin; bežal je v Bizanc (sedaj Carigrad), od tod pa v Azijo, kjer je bil v morskii bitki pri Kalcedonu v drugič premagan. Konstantin mu je obljubil s pri-sego, da mu bode pustil življenje, ter mu je določil prosto bivanje v Solunu. Licinij je obljubil, da se odpove vselej cesarski oblasti. V Solunu pa je pozabil na dano besedo in začel zbirati na tistem tuje vojnike, da bi napadel Konstantina in se zopet polastil vlade. Ko Konstantin to izve, da mu leta 324 zadržniti vrat,

Tako je imela cela velikanska rimska država samo enega vladarja; Konstantin je preustrožil rimsko državo in jej dal dovršeno obliko neomejene samovlade. Zapustil pa je mesto Rim in si priredil za novo prestolno mesto Bizanc. Dal ga je razširiti, lepšal ga je z velikimi cerkvami in drugimi krasnimi poslopji ter se preselil v majniku l. 330 tje. Mesto je dobilo po utemeljitelju svoje ime Konstantinopolj (Konstantinovo mesto) ali Carigrad. Tu so stanovali odslej rimski vladarji na sijajnem dvoru.

O zaslugah Konstantina za svetni prosep države ne bomo govorili. Omenimo le še njegove zasluge za procvit krščanstva. Po vsem cesarstvu zidale so se veličastne cerkve, v katerih so se svobodno oznanjevali Kristusovi nauki; stari poganški templji pa so stali prazni in zapuščeni, kot umetniški spominki nekdanjih časov. Cesar je ukazal, da se morajo povsod posvečevati nedelje in prazniki in da bi se sv. vera lažje razvijala, obdaroval je cerkve bogato ter jim dal mnogo posestev, a njene služabnike oprostil od vseh bremen, ki so jih morali nositi drugi državljani.

Čeravno je Konstantin čimdalje bolj spoznaval resnice prave vere in njene koristi, dal se je vendar še-le na smrtni postelji krstiti. Ravno se je pripravljaj na vojsko zoper Perzijance, ko je nevarno obolel. Na cesarski graščina Ahiron blizu Nicomedije je obležal in čutil, da se mu bliža zadnja ura. Pozval je k sebi nikomedijskega škofa ter se dal krstiti na smrtni postelji, da bi tako očistil dušo vseh grehov celega življenja. Nekoliko dni potem je umrl (l. 337 po Kr.) prvi krščanecesar, ki si je za sv. Kristusovo vero in za človeštvo sploh pridobil toliko zaslug, da ga po vsej pravici imenujemo „velikega“.

Nemimljiva slava njegove-mu spominu!

Naj bi se Konstantina spominjalo letos vsako naše društvo vsaj s kako malo prireditvijo!

Iz Balkana.

Jugoslovansko junaštvo pokazalo se je zopet v najlepši luči z z a v z e t j e m O d r i n a, ene izmed najboljših in najtrdnjših evropskih trdnjav. Več mesecev se je Odrin pod poveljstvom hrabrega Šukri-paše ustavljal, a splošnemu naskoku dne 26. marca se je moral udati. Splošni naskok se je pričel v ponedeljek poroldne. Pot za naskok so si pripravili Bolgari s strašnim obstreljevanjem mesta že dne 24. in 25. marca. Turki so odgovarjali s svojimi težkimi topovi. V noči od 24. do 25. marca so začeli bolgarski pešci na vzhodu prodirati. Ob enem so zagrmeli vsi topovi. Pod varstvom artilerije so prodirale bolgarske čete pogumno in vzele turške pozicije z bajonetom. 36. polk je naskočil severni pas turških utrd in zaplenil 12 topov ter vjel več stotin Turkov.

Ob enem so tudi prodirale čete proti južnemu okrožju. 20. srbski polk se je polastil nekega važnega griča in utrdbe Papa-stepe. Topovi so neprenehoma bruhalo na utrdbe ogenj, da bi jih vsaj nekaj oslabilo. Na vzhodu so dospale bolgarske čete 300 m pred trdnjavski pas, zajele okoli 1000 Turkov, mnogo topov in strojnih pušk. Vzete topove so koj namerili proti prejšnjim posestnikom. Po noči je postal artilerijski boj še groznejši. Infanterija je uničila umetne zapreke po mnogem trudu. Bolgari in Srbi so prišli pri prodiranju na skoro nepredorne žične ograje. Sekali in rezali so jih pod sovražnim ognjem. Pri tem je padlo veliko število junaških bojevnikov. Pot ču obzidja je bila prosta, pa silno nevarna. Okoli trdnjavskega obzidja je polje na mnogih krajih izpodkopano, položene so mine, ki se razletijo in vržejo vse, kar je v obližju, v zrak. Tudi globoke jame, v katerih so nasajeni koli in posute z ostrimi predmeti, nahajajo se pred modernimi trdnjavami. Da bi spoznali vsaj približno nevarne prostore, pognali so oblegovalci veliko živine čez bojno polje. Na nekaterih prostorih pa so kazali bežeči Turki sami neprostovoljno pot, ki je bila prosta

raznih nevarnih zaprek. Oblegovalci so drli proti obzidju, ki je bilo vsaj deloma poškodovano po obstreljevanju. plezali so po lestvah in drogovi na zidovje. Grozno klanje se je pričelo mož proti možu. Vedno več in več oblegovalcev je prišlo na utrdbe. Turki so se umikali. V mestu je začelo tu in tam goreti, kjer so zadele granate. Pa glavni požar so zaneteli Turki. Zažigali so skladišča, vojašnice, bolnišnice ter zažigali tudi več drugih poslopij. Saj je rekel Šukri-paša, da bo izpremenil Odrin v razvaline, če ga ne bo mogel držati. Pa namera se mu ni popolnoma posrečila. Predno jo je mogel izvršiti, udarila je združena armada v mesto, vršil se je še tu in tam kak populični boj, pa Turki že niso imeli več prave odporne sile. Vedno bližje so prihajali zmagovalci notranjosti mesta. V mestnih delih, ki so jih zasedli zmagovalci, začulo se je zvonjenje zvonov. In Šukri-paša? Z zadnjimi četami se je bil umaknil v najbolj nedostopne ulice. Ko je videl, da je ves odpor zaman, udal se je hrabri branitelj s svojimi zvestimi, kar mu jih je še ostalo, in izročil svoj meč generalu Ivanovu.

Ujetnikov je zelo veliko, okoli 70 tisoč mož, in čez 1000 častnikov in 16 turških paš. Ujetih je tudi 64 nemških častnikov, ki so služili Turkom, več rumunskih in belgijskih. Pušk so dobili čez 50.000 in čez 600 topov.

Šukri-paša s celim generalnim štabom je bil odveden v Sofijo. Dospel je dne 29. marca zjutraj v mesto. Sprejela sta ga načelnik kolodvora in poveljnik sofijske posadke, kateri je Šukri-pašo nagovoril: Visokost! Cel svet občuduje zmagovalce kakor tudi premagance v Odrinu. Bolgarija občuduje velike junake odrinske. Sprejmite, visokost, v Vaši nesreči izraze našega vseobčega občudovanja nad Vašim junaštvom. — Šukri-paša je odgovoril, da tudi on občuduje bolgarska junaštva. — Nato so odpeljali jetnike na odkazana jim stanovanja. Šukri-paša stanuje v hotelu „Splendid“, ki je e-

den najboljših in največjih v Sofiji, in je v oskrbi Slovenca.

Pri Odrinu se je pokazalo bratstvo med Srbi in Bolgari na najlepši način, ker se je čez 60.000 Srbov pod poveljstvom Stepanoviča udeležilo bojev in veliko pripomoglo k zmagi. Eno najmočnejših utrdb so vzeli ravno Srbi.

Umevno je, da je vzbudilo zavzetje Odrina v Bolgariji kakor tudi drugod, kjer bijejo slovanska srca, veliko veselje in navdušenje: saj je pa tudi dogodek, ki bo zapisan z zlatimi črkami v zgodovini razvoja balkanskih narodov in ostane trajen spomenik v svetovni zgodovini.

Prvi nasledek je, da so se smeli dne 28. marca vrniti bolgarski črnovojniki na svoje domove. Po padcu Odrina je pričakovati prav kmalu miru. Če se bo Turč kaj obotavljal, bodo pa korakali v Carigrad, pot jim je uglajena, ker so tudi pred Čataldžo dosegli velike uspehe. Če pridejo še težki topovi, ki so gromeli sedaj pred Odrinom, pred Čataldžo, potem pa: adijo Turki! V Carigradu se ne počutijo nič kaj dobro; sultan je, ko je slišal o padcu Odrina in o batinan pri Čataldži, bridko jokal. Kakor se posuje, tako se vračuje: koliko solz pa so zakrivili sultani, kdo bi jih preštel?

Glede Skadra, ki ga oblegajo Črnogorci s srbsko pomočjo, začeli so se nerodni zapletljaji, ker so se začele vtikati vmes velevlasti. Črnogorci naj pustijo kar naenkrat Skader pri miru, ker se je velevlastim, posebno Avstriji, zljubilo dati to mesto Albaniji, ki se ima še-le ustanoviti. Ker se Črnogorci niso dali meni nič tebi nič poslati praznih rok domov, odposlale so velevlasti bojne ladje, da malo postrašijo Črno goro. Stvar je silno smešna, saj kdo bi se ne smejal, če se spravi ka-

kih 5 odraslih korenjakov nad malega dečka in mu grozi, da ga bodo natepli, če jih lepo ne uboga; smešna je stvar, vendar pa tudi resna, ker stane veliko denarja, ki se ga jemlje iz žepov davkoplačevalcev, ki bi ga potrebovali danes krvavo za potrebnejše reči, kakor pa za pustne pohode.

Bolgarska vedeta.

Tiha noč, po vročem boju
zemljo rosno je objela;
sanje krasne o domačih
je vojakom hrabrim dela.

Temna noč! Ob stezi ozki
je osamljena vedeta,
pazi, čuva speče brate,
da ne pride četa kleta.

Pazi, čuva speče brate . . .
»Kdo si? Stoj! Ne hodi dalje!«
Dve postavi bližajoči
vidi on, zaviti v halje.

A naprej postavi temni,
proti straži dalje gresta.
»Jaz sem žena, tvoja hčerka,
k Tebi vodi naju cesta!«

— in objame žena moža,
hčerka da poljub očeti;
v srcu pa mu misel vstane:
Kaj je naloga vedeti? . . .

»Proč od mene! Proč od todi!
Proč! To naloga je sveta!
Proč! Nazaj v domovje idi
žena, jaz sem tu vedeta!«

»Ne od Tebe se ne ganem
tu ob Tebi čem ostati . . .«
»Proč!« »Nikdar!« Dva strela ostra,
v krvi hčerka je in mati . . .

— in vedeta dalje pazi
se za trupli tam ne zmeni . . .
zdaj dohaja druga straža
in za uro ga zamenj.

Mož poklekne tam ob truplih
in poljubi ženo, dete:
»Storil sem, ker sem prisegel
sin sem domovine svete!« Dragotin.

Orli.

Vaditeljski tečaj Orlov. V soboto in nedeljo, dne 8. in 9. marca, se je vršil v Celovcu vaditeljski tečaj za Orle na Koroškem. Vaditelja, brata Pavla Kržana, podnačelnika kranjske podzveze iz Ljubljane, in brata Janka Kli-

narja iz Koroške Bele, je poslala Zveza Orlov iz Ljubljane, ki je tudi prispevala lepo svoto, da se je mogel tečaj vršiti. Brata vaditelja sta svojo nalogo izpolnila kar najbolje. O važnosti Orlove organizacije za Koroško in

z ozirom na vzgojo mladeničev-značarjev in o pravih načelih, na katerih je zasnovana ta organizacija, je govoril predsednik koroške podzveze. Mladenci, družite se v Orlu, da nas bo na katoliški shod v Ljubljano prihitelo lepo število!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. 30. sušca smo imeli veselico v prostorih g. Kodra. Govoril je poslanec dr. Verstovšek o kričelih razmerah v našem okuženem trgu in o podlih sredstvih, ki se jih poslužujejo razni nemškutarski privandraci, da bi zatrli slovenski življ v Sv. Lovrencu, kar se jim pa ne bo po-

srečilo. »Zeleno Pohorje bo ostalo slovensko, dokler bo slovenski, pohorski kmet ostal takokremenitega značaja in se ne bo preponižno klanjal vsakemu privandranemu tujcu! Vsi bodo odšli, kakor so prišli, s trebuhom za kruhom, naš zavedni pohorski kmet pa bo ostal samostojen na svoji domači, lastni grudi!« — Mnogokrat je moral govornik radi navdušenih: »Bravo, Na zdar in Živijo klicev«, prenehati. Nato so nas mariborski Orli razveselili s krasno igro »Naša kri«. Vsi igralci so izvrstno rešili svoje vloge. Vsem najiskrenejša zahvala! Govorniku pa se še posebej zahvaljujemo, ker je v domačem kraju pustil tri shode in se odzval našemu vabilu! Živijo!

Pod vaško lipo.

Ljubo doma. Pozdravljena lipa! Ti simbol naših sre, drevo zdravja in tolažbe. Kakor mogočen prapor stojiš na vasi. Vihar je že divjal, strele so švigale mimo tvoje glave; ti pa se nisi uklonila. Po nevihti si ozelenela, si vzevela tem lepše. — Življenje je valovilo ob tebi, gledala si, kako se je rodil, kako umiral rod za rodom. Menjavali so se, ti pa si ostala in tvoje roke so vlivale v trpeča srca naših očetov mir in tolažbo ter jim kazale kvišku, pot do prave sreče. Da znaš govoriti, povedala bi nam, kako se je zbirala v tvoji hladni sencu mladina, navduševala se je za boje, v tvoji hladni sencu so se delali načrti za boj, za zmage. Ti si otirala možem solze in znoj, vlivala si jim upanje boljše bodočnosti na rodnih grudih. Nobeden drugi ni videl toliko bojev in gorja kakor ti, slovenska lipa.

Toda ti še stojiš. Stoj trdno, lipa zelena, pričaj našim vnukom o žilavosti našega naroda, ki ni klonil t'lnika tuji sili. Dvigaj jim srca, vodi jih po poti zmage!

Dragi fantje! Zakaaj vam to pripovedujem? Zato, ker me veseli, da smo se danes zopet zbrali pod vaško lipo. Lipa na vasi naj napeljuje tudi naša srca z ljubeznijo do tistega mesta, kjer so se zbirali naše očete! Videl sem lepa mesta; po širokih, gladkih ulicah so švigali avtomobili in kočije, videl lepe nasade kostanjev, med katerimi je cvetelo tisoč rož. Ali moje srce je koprnelo po vaški lipi, kjer se

ob nedeljali popoldne zbirajo pošteni fantje. Videl sem visoke švicarske planine in kristalna gorska jezera, ali k vam želelo je srce, planine ve in ve gore. Nič lepšega nisem videl na lepem svetu kot so naše gore, pod katerimi prebivajo kremeniti možje in pošteni fantje!

Danes vidim, kako malo nudi tujina z vso svojo lepoto in napredkom.

Bil je lep mesečen večer, ko sva se poslovila s tovarišem v tujini. Domov je on odhajal: jaz pa sem ga podražil: »Saj ne boš ostal doma, kmalu jo pripihaš nazaj«. In ostal sem sam daleč v tujini in si skušal vzbuditi zavest, da ga ni na svetu lešega in srečnejšega kraja, kot je svobodna Švica.

Čez par tednov pa mi piše tovariš Jože: »Doma ... Znana mi je ljudska sodba o takih, ki pridejo iz tujine. Slaba je, ali opravičena. Veš, kol ko smo jih srečali, ki so bili našega rodu ali nič več našega srca. Komu se imamo mi zahvaliti, da se nas sodi drugače? Vzgojeni smo bili v prekoristni orlovski organizaciji! — Ljudje ugibljejo, kaj je vzrok, da se toliko naših sinov izgubi v tujini. Ko bi imeli tam slovensko družino, ko bi brali narodne reči, bilo bi bolje, si mislijo. Jaz pa pravim: Vzgojite fanta ne prej v pošteni mladeniški organizaciji, pa ste to dosegli! Vse drugo si bo fant sam poiskal, kar rabi za svoj obstanek v tujini. Glej, prišel sem zopet domov. Zavesile so se v daljavi naše gore in

srce mi je zaukalo, ko sem zopet pozdravil našo Savo. Imam te zopet, „mili moj slovenski kraj...!“ Pojdi se solit ti in tvoja Svica! Pa še nekaj ti naj povem: Včeraj je naš Orel volil na obnem zboru nov odbor. In veš, kaj se je pripetilo? Izvoljen sem v odbor Orla, Prijatelj, poznaš me in veš, da nisem častihlepen, ali povem ti po pravici, bil sem vesel, kot še ni bilo, kajti lala se mi je s tem prilika, sodelovati v društvu, katerega pomen še-le sedaj vem prav ceniti. Hvaležnost sem dolžan Orlu in skušal bom z delom v njem povrniti mu to kar mi je storil. V sebi čutim novo silo, kri mi živeje polje po žilah. — Ti pa le tavaš kot deseti brat po svetu, le občuduj lepoto tujine, dokler te ne sreča pamet, ko spoznaš, da je ves tvoj užitek pri tem komaj senca veselja, ki ga imam jaz med zvestimi brati Orli.“

Tako mi je pisal Jože, fant, ki se je učil v orlovski šoli zbirati misli in sestavljati stavke, ki gredu v srce. Kakor silni udarci železni obroč, tako so presekale te besede vezi, ki so me vezale na tuje. Zastudila se mi je tujina, in ko sem se zamislil, sem se začudil, kako sem mogel toliko časa potrpeti.

In sedaj sem doma. Pod vaško lipo se zbiramo in si pripovedujemo doživljanje. In zopet se živi, čutim kar čuti Jože: Pri delu v poštenem društvu je doma zadovoljnost!

Včeraj je bil sv. Jožef. Sestanek smo imeli po litanijah in nato zlet. Šli smo venkaj na polje, kjer so cvetele prve marjetice in so se nam klanjali beli zvončki. Pomladno solnce je pošukalo za lup skozi oblake in zavel je dobrodejen domači zrak. Samo življenje, kamor si pogledal! In zaorilo je kakor iz enega grla: Dvigajte Orli, krila ponosna!

V postu je bilo in na tak praznik, ali na domačih tleh smo bili, kdo ne bi zaukal!

Stara sablja.

Naprej zastava slave,
Na boj junaška kri!

Dragi mladenči! Komu veljajo te vrstice napeva bolj kot nam mladeničem? Dvoje vrst bojov imamo, in sicer: prvič, da se bojujemo za čast božjo, drugič za čast naroda. Blagor mladeniču, ako se neustrašeno postavi za čast Jezusa, Marije in mile naše domovine! Ne sramujmo se pristopiti k obhajilni mizi, kot zvesti udje Mar. družbe in Mlad. zveze z znaki društva prav pogostokrat. S tem bomo pokazali tudi mi fantje, da hočemo po potu popolnosti korakati. Korajžo fantje! Ne ustrašimo se tistih, ki nas bodo po strani gledali, češ, glej ga no, svét je postal. Dragi brat, kaj je boljše, biti služabnik Marijin ali služabnik prokletstva? Sin Marijin biti, je velika čast za vsakega mladenča. Bliža se nam čas naborov, zato pa želim izpregovoriti par besed vam, ki bode te poklicani k naboru. Veliko pohujšanja bode videli tam in slišali grdo govorjenje, obrnite se od takih proč ter spomnite se svoje deviške Matere Marije, da vam bo, če vas potrdijo v vojake nebeška Mati stala ob strani vsikdar. Mariji in ljubemu Jezusu posvetimo vse djanje in nehanje, blagor in sreča nas bosta spremljala vsikdar. St. H.

Fantje na delo za abstinenco. Kaj pa še, ali bomo potem pili samo vodo in mleko kakor otroci, bo marsikateri zagodrnjal, ko bode čital ta naslov. Le počasi, da se zmenimo, ne bo tako hudo kot si misliš! Torej k stvari. Oglejmo si nekoliko škodo, ki jo napravi alkohol. Tu se v pijanosti eden stepe s tovariši, potem dobi za par mesecev stanovanje zastoj. Zopet drugi si v pijanosti vzame življenje. Ako vzamemo v roke katerikoli časnik, najdemo takih primerov dovolj. Še večja pa je škoda, ki jo trpi vsled alkohola gospodarstvo. Kjer je v družini vdan pijači eden ali drugi, tam ni prave zakonske sreče, kreg in prepir, prepir in kreg, to se vrši dan za dnevom, gospodarstvo pa gre rakovo pot. Pijača stane mnogo denarja, kateri bi se lahko obrnil za bolj potrebne reči. Tako pa se izmeče zastrup, ki umori počasi celo rodbino. Pijanci, ali otroci pijancev napolnjujejo bolnišnice in celo — norišnice. Te naprave pa stanejo denar. Pijančevanje je 5. poglaviti greh in sveto pismo pravi: Pijanci ne pojdejo v nebeško kraljestvo, zatorej boj alkoholu škodljivcu človeštva. Pogum fantje, silen sovražnik je tu med nami, s katerim se moramo bojevati. Združimo se v močno armado treznosti, v sveto vojsko, tako bomo najbolj kos sovražniku. Bodimo neustrašeni v boju za dobro stvar in zmaga nad alkoholom bo sijajna. Ni tako težko biti abstinent, kakor si kdo misli; le trdne volje je treba pa gre. Vsak, kdor začne, bo vesel, ko bo videl, da ravno tako živi brez pijače in si prihrani marsikateri novce. Golavibuški fant.

Dekliški vrtec.

Suae quisque fortunae faber!

Pozor dekleta, drage sestre! Kaj

neki pomeni današnji nenavadni naslov v našem vrtec? Da ga umete, ga

vam predstavim na slovensko: „Vsak je svoje sreče kovač.“ — Aha, sedaj pa veste, kaj ne? Morda tako rečete, jaz pa vendar zanikam, dokler tudi svoje trditve ne dokažete. Veste sicer pomen besedi, ali pa veste tudi pomen razložiti? Biti kovač svoje sreče ima tolik pomen, da dvomim, če boste vse, ki to čitate, tudi prav razumele. Premišlujte tedaj — a sebičnost na stran! Rek: „Vsak je svoje sreče kovač“, doni lepo, kako ga izpolniti? Poskus te, morda bo šlo vsaj nekaterim, ki si lenobe nič ne privoščijo. — Tudi na to želim pojasniti. Le korajžno naprej, um naj paralelno vpliva na srce, pa se ta reč latincev tudi med nami uresniči. — Sedaj boste redno dobivale različne naloge v dekliškem vrtcu; upam, da te šole ne boste zanemarjale. Potrebno je! Vsem tistim sestricam pa, ki so se na kritiko oglasile, lepa hvala! Vidim, da je pri Slovenkah še dobro pero in mehko srce. Radostno pričakujem rožic iz Vipave. Dekleta, katera si mi pa upa obljubiti, da dobi do konca meseca aprila 5 novih naročnic „N. Doma“? No, mislim, da si niste usta s prstom pokrile. Bom videla, če bo res kaj. Gdč. Erno pa prosim, da mi blagovolji pri oddajanju nalog pomagati, istotako g. urednika, Francka Š. iz Gorenjskega pa prosim, da nam Stajarkam kaj poroča gorenjskih misli. — Da ste mi zdrave do svidenja v dekliškem vrtcu, želi vaša — Pepca S.

Napuh. Danes vas, drage mladenke, svarim pred napuhom, ki je žalibog med ženskim spolom zelo razširjen. Nekatera dekleta pravijo: „Če ne bom imela nove obleke, nove rute, novega tega in onega, ne pojdem v cerkev.“ Ali gleda Bog na novo obleko in ne edino na ponižno in čisto srce? Le pogledimo napuhnjeno dekle. Ko pride nedelja, začne se že na vse zgođaj lišpati. Misli in preudarja kakšno obleko da bi oblekla in kam pojde, da jo bodo ljudje bolj gledali. Kako si nališpa obraz z lasmi: ne ve, kako bi si jih napravila, da bi katera druga ne imela tako. Ravno taka je kakor našopirjen pav. Še celo v cerkvi misli, ka-

ko bi stopala, da bi jo ljudje bolj gledali. Žalibog, da se najdejo taka dekleta celo v Marijini družbi. Drage mladenke, bodimo ponižne v vseh svojih delih. Posnemajmo Marijo, saj ona je vzgled ponižnosti. To vam priporoča Nežika, dopisovalka iz Škal.

Mladenka in pomlad. Pomlad, o ljuba pomlad, podoba naših mladih let, koliko lepih naukov nam deliš! Kmetije v spomladi orje in obseje svojo zemljo, da ne bođo v jeseni prazne njive in po zimi prazen želodec. Kaj ne, drage sestrice, tudi za nas so mlada leta čas setve, obsejmo pridno njivice naših src s semenjem božjih naukov. Sedaj v mladosti, ko so še urne naše noge, hodimo z veseljem k pridigam in krščanskim naukom, in če si tekom leta od vsake pridige ohranimo le en nauk, gotovo koncem leta ne bo prazna naša njivica. Na večer našega življenja pa nam poreče nebeški Gospodar: Blagor tebi, dobra in zvesta deklica, ker si bila v malem zvesta, hodeč te čez veliko postavlti, pojdi v veselje svojega Gospoda. Pa tudi nežne ročice so v pomladnem vzduhu povzdignile svoje glavice. O naj tudi v vrtcu naših src v mladosti vsklije prelepi cvet deviške čednosti! Kaj je pač lepše in kaj močnejše, kakor čednostno dekle. Prelep vzgled nam je junaska Soterija, koje življenje nam je prinesel letošnji „Slovenski Gospodar“. Učimo pa se tudi od drobnih ptičic, ki nikoli tako ljubko ne prepevajo kakor v spomladi. Tudi me radi prepevamo v mladosti slavo Stvarniku in naši ljubi materi Mariji! Saj je pobožno petje kakor molitev, ki se vzdiguje k Bogu. Varujmo se pa grđih popevk, ki so strup za mlada srca. Če sveto popevaš, skušnjava beži in angelj varhi tebe poslušaj, nesramnega petja se škra veseli in angelj varhi tebe zapušča. Vas draga Pepca, in vse sestrice, pozdravlja mladenka iz Braslovč.

Sveta vojska. Že veliko lepili naukov smo brale v dekliškem vrtcu, pa o sveti vojski malo. Zdramite se dekleta in na delo za abstinenco! Lani je bila 10letnica abstinencnega gibanja.

V spomin te 10letnice naj bi vsaka predsednica dekliške zveze začela agitirati med tovarišicami za društvo treznosti, nabirala ude in jih poslala v „Društvo Abstinenc v Ljubljani“. Tolikokrat sem že brala, da je imelo kako dekle govor o treznosti, a trajnih sadoov še ni videti. Zatorej vzdramimo se dekleta, imejmo večkrat poučne govore o treznosti, ker jihi še veliko ne ve, kaj je treznost. Ne pustimo, da bi bil glas predsednika „Društva Abstinenc“ glas vpijočega v puščavi, ki se toliko trudi in prizadeva, širiti treznost med nami. Naj bi tudi „Naš Dom“ vzel to stvar v svoje predaie, ker ima ta list širši delokrog kakor pa „Zlata Doba“. (Opomba ured.: Skoraj v vsaki številki „N. D.“ nahaja se kaj bodrilnega za treznostno gibanje; svetujemo pa vsakemu mladinskemu društvu — kakor tudi drugim —, da si naroče vsaj po 1 iztis „Zlate Dobe“ in naj se pri mesečnih sestankih iz nje preberejo najvažnejše stvari. Če pa ne poslušajo radi zborovalke, če se bere, naj se pa ta ali ona mladenka potruži in poda najvažnejše iz „Zlate Dobe“ v obliki govora, po katerem naj sledi tudi razgovor o prebnašani tvarini.)

Le z obstinenco bo gotova zmaga,
In rešena bo domovina draga!

Marijina hči.

Naš čolnič otmimo! Predrage mladenke! Gotovo ste že velikokrat premišljevale o vrtu svojega srea, in večkrat tudi natihoma pogledale vanj. Zdi se mi zelo potrebno, da si malo ogledamo vrtec naše neumrjoče duše. Pomislimo, kako imenitna in kolike vrednosti je naša duša, in kako naj živimo, da bo enkrat čolnič našega življenja srečno dospel v varno pristanišče. — Dušo nam je dal ljubi Bog, da naše telo oživilja, da more rasti in čuti; duši naj služi vedno naše telo, da opravlja svoje naloge po volji božji. — Saj je dal Bog naši duši razum, s katerim spoznamo resnico. Kajne, drage mladenke, kako hrepenimo po resnici! Vse bi radi vedeie. No, vseh reči vedeti ne moremo, nekatere pa moramo vedeti, ako hočemo, da izpolnjujemo

svojo nalogo na zemlji. Znati moramo, kar je za naš stan potrebno; znati moramo vse, kar je treba za gospodinjstvo, kar je treba za delo doma, na travniku in na polju; kar je treba po sobi, v kuhinji, v hlevu, kar je treba za skrb pri obleki in za druge domače potrebe. Pa to nam ne zadostuje, znati moramo še kaj več. Zato pa radi zahajajmo v izobraževalna društva, na naše poučne sestanke, in v prostem času radi čitajmo kako poučljivo knjigo ali koristen časopis. Pred vsem drugim pa ne pozabimo na večne resnice, kakor jih razlaga katekizem in razlagajo duhovni pastir v cerkvi. — Naša duša ima prosto voljo. Pa kaj naj naša volja hoče? Vse, kar je dobro in se z resnico vjema. Volja je, kakor kraljica v nas. Kajne, kakor volja hoče, tako mi delamo, govorimo, mislimo, hodimo, počivamo, jemo, pijemo in sploš živimo. Kako imenitna je volja! Zato pa Bog hoče, da jo prav izobrazimo in tako uravnamo, da bo samo to hotela, kar je prav, kar je zares dobro in plemenito. Ni nam dal Bog proste volje, da živimo kakor bi se nam poljubilo, ampak zato, da se same odločujemo za izpolnjevanje svojih dolžnosti, kakor Bog hoče. Ne sme nas torej premagati strast, da bi se odločile za hudobijo, ampak premagujmo strast in odločujemo se vedno le za najlepše čednosti. Ravno zato, ker imamo prosto voljo, se vsako naše delo računa in ceni nam v čast ali sramoto, v za-služenje ali kazen. Glejte, kako je oš naše proste volje odvisno naše življenje na zemlji in v večnosti. Duša ima pa še spomin, ki onrani v nas in obnavlja to., česar se naučimo in kar izkusimo. Ljubi Bog je dal naši duši razne moči, s katerimi moremo spoznati Boga, spoznati Njegovo voljo, jo izpolnjevati in doseči večni namen. Ko sem čitala v 5. številki „Našega Doma“ dopis „Naša pot“, mi je takoj prišla misel, da se o tej stvari še nekoliko oglasim. Pritrdim in resnica je, da mnogo mladenk na „Dekliško zvezo“ in naše sestanke nič kaj ne pazi. Poleg tega pa še tudi grdega obrekovanja

ne manjka. No, pa pravijo, sv. zakramente prejemati, pogosto iti k sv. obhajilu in skrbeti za dušo, to že, pa k dekliškim sestankom ne. Žalibog pa ne mislijo, űa storijo z obrekovanjem veliko hudega, ker objedajo svoje sestrice in si s tem za svojo dušo ne pridobijo nobene cvetke. No, ali nam res naši dekliški sestanki branijo, lepo űednostno in kršĉansko űiveti ter skrbeti za svojo dušo? Ali se morebiti na naših, sestankih kaj slabega uĉimo? Ne, nikaĉor ne! Ravno na naših sestankih se uĉimo in izobraűujemo v verskem kaĉor tudi narodnem duhu, kar pa je danĉas zelo potrebno in velikega pomena za slovensko mladenko. Zato pa vam vsem kliĉem, drage sestrice, katere se strinjate z mojo idejo, le krepko in neustrašeno naprej po zaĉrtani poti, po poti poštenega in űednostnega űivljenja, po poti izobrazbe in omike. Le bistrimo si duha in blaűimo si srce!

Imeti moramo pa vedno pred oĉmi vrednost svoje duše, potem bomo še bolj vsplamtele v ljubezni do Boga, se oklenile Njega, ki je za našo dušo prelil svojo srĉno kri, űrtvoval svoje űivljenje. Kajne, drage mladenke, űudimo se, da ima naša duša tolikovrstnih moĉi. No, moĉi pa ne smejo poĉivati, ampak dal nam jih je ljubi Bog zato, da ű njimi delamo!

Da ne omagamo, potrebujemo v duši zoreĉ nove sposobnosti in lastnosti; med njimi je srĉnost, s katero bomo lahko neustrašljive, veledušne, potrpeűljive in stanovitne v dobrem.

Naj bo pa vrtec naše duše ozaljšan tudi z drugimi cveticami. Zlasti skrbno varujmo, da nam ne esahne bela lilija nedolűnosti in modra vijolica poniűnosti. Tako smemo upati, da bo űolnici našega űivljenja sreĉno dospel v nebeško pristanišĉe.

S to űeljo srĉno pozdravlja vse sestrice po mili mi Sloveniji

Mariĉa z Murskega pelja.

Mladdenke, dajajte dober vzgled!
Dajati dober vzgled, je dolűnost vsakega kristjana, koliko bolj smo dolűne posebno me dekleta Dekliških zvez in

Marijinih druűb z lepim vzgledom navajati vse, posebno pa mlajše tovarišice, na lepo, űednostno űivljenje. Pregovor pravi: „Besede miĉejo, vzgledi vleĉejo“. Z lepim vzgledom bomo imele veĉ uspeha kot z dolgimi pridigami. Poglejmo danes nekatere pomanjkljivosti v tem oziru. Jako grda navada je, ob nedeljah pred sv. opravilom stati zunaj cerkve, prav pri vĉodu, da jih mora vsak mimo iĉoĉi pogledati, in še-le potem, ko skupaj zazvoni, se rijejo v cerkev skozi gruoĉ moških. Ta navada še za fa te ne pristojta, koliko manj za dekleta. Ako se hoĉemo ob nedeljah kaj pogovoriti med seboj, bi jaz svetovala, da bi se dekleta pred zaĉetkom sluűbe boűje rajši zbiralale v druűtvlenih prostorih ali v bralni sobi, kjer so na razpolago dobri ĉasopisi, ne pa pred cerkvijo stojeĉ „prodajala zijala“. Naši nasprotniki vedro pazijo na nas, da bi vĉeli kje kako napaĉo ali nerodnost ter jo potem po ĉasnikih razvpili: kot sad „klerikalne“ vzgoje kot je njihova navada.

V cerkev in iz cerkve hodimo spoűtljivo in z nekim svetim strahom. Iz vsega obnašanja naj se zreali űiva vera v priĉujoĉnost Jezusa v presv. Zakramentu. Kako lep ut's in vzgled napravi na navzoĉe, ako pride mladenka v cerkev poĉasi s sveto spoűtljivostjo, in ko se globoko pokloni pred tabernakliem, razodeva űivo vero in resniĉno poboűnost. Toda, moj Bog! Koliko je mladenk, ki pridejo v cerkev kaĉor v gostilno, ošabno se ozirajo na levo in desno, da bi se pred sv. Reűnjim Telesom kaj priklonile, niti ni opaziti, in med sv. mašo cel ĉas stoje, seveda, ker je škoda drugega krila. Iz obnašanja v cerkvi se jasno zreali naša vernost, poboűnost, sploĉn, rekla bi, vse naše űivljenje, ali smo poboűnega, ali pa ĉisto posvetnega duha. Mladdenke, resno se vprašajmo, kako je z nami v cerkvi pred sv. Reűnjim Telesom? Kako se obnašamo? Kje so in kam vĉajajo naše misli? Ali ne dajemo spregizdavo obleko in nesporodobno nošo slab vzgled tovarišicam? Koliko jih nespametna noša potegne za seboj?

Ako ima ena obleko po mestni modi, jo hoče imeti tudi druga. Doma v družini pa nastane vsled tega dosti kratkepir, ker modri oče ne mara tratiti denarja za nečimerno ličar. Da, prigodilo se je že, da je hči vsled tega postala tatca ter staršem skrivoma jemala, samo da si je mogla napraviti takšno obleko, kot jo je imela njena imovitejša tovarišica. Drage sestre, dajajmo v tem oziru vsem dekletom, da, vsem ljudem, dober vzgled. Pobožno, spoštljivo v cerkev in iz cerkve, lepo zadržanje in poklekovanje pred Najsvetejšim, ta vzgled bo potegnil marsikaterega mladeniča za seboj. Dajajmo dober vzgled s ponižno, stanu primerno obleko, potem da rače in pogostoma prejemamo sv. zakramente; dasmo pri vsakem društvenem sestanku, sploh pri vsaki dobri stvari zraven. Pa tudi zunaj cerkve po potih v družbi in kjerkoli se nahajamo, se tako obnašajmo, da nam tudi najzagrizenejši nasprotniki ne bodo imeli kaj slabega očitati. Vse ljubi in spoštuje dekleta, ki je prikupljivega, vzglednega obnašanja in življenja. Zastonj so vsi govori in lepe besede pri društvenih shodih, ako govore in nasvete tudi z lastnim vzgledom ne podpiramo. Zavedajmo se te dolžnosti, da moramo svoje tovarišice napeljevati v našo dekliško organizacijo, in jih spodbujati, da ostanejo delavne in stanovne članice ne samo z besedami, ampak tudi z lepimi vzgledi. — Pozdravljene drage sestre od
Zvonimire O.

Dekliški ponos. Hočem zopet napisati v priljubljeni „Naš Dom“ par vrstic, da bomo spoznali: 1. kaj je napačni ponos, in 2. kaj je pravi ponos slovenske mladenke.

Marsikatera mladenka je ponosna v prvem oziru na svojo lepo obleko in na svojo postavbo. Draga mladenka, ta ponos si le odstrani, kajti ta ti ne bo prinesel sreče. Druge se ponašajo s svojim obnašanjem v raznih družbah, n. pr. kako znajo plesati in hoditi na ponočne veselice, kar se zlasti v predpustnem času godi po trgih in mestih.

Mladenka, ki se razuzdano razve-

seljuješ med pokvarjeno družbo v zaduhli krčmi, ne vidiš nič, ne slišiš nič, kako napadajo in sramotijo tvojo dekliško čast. Namesto, da bi šla iz take družbe, pa se smeješ nesramnim šalam in jim morebiti še pomagaš. Kje je tvoj ponos, slovenska mladenka? Strast ga je že ugrabila in ga uklenila v verige, iz katerih se ne da več lahko oteti. Žalostno je tudi pri nekatereh mladenk, ki gredo v službo v mesto, da pridejo čez nekaj časa domov, in nočejo več slovensko govoriti, nočejo pokazati, da so zrastle na milih slovenskih tleh. To je napačni ponos slovenske mladenke. Draga mladenka, kako si ponosna na bistro glavo, ako se priučiš raznih lepih znanosti, pa pri tem si ne pokvariš srca. Srce slovenske mladenke ne sme biti prevzeto in napuhnjeno. Glavna cednost našega srca bodi ponižnost, katera nam bo privabila in utrdila vse druge čednosti. Mnogo je na svetu brezverskih zapeljivcev, kateri mislijo, da smo me poštene slovenske mladenke le igrača njihovemu razveseljevanju in zabavi.

Kakšne misli pač moramo imeti o takih ljudeh, ki v veseli družbi obetajo bogve kako zabavo, nazadnje pa ne mislijo na drugo, kakor zmanjšati ali uničiti našo dekliško čast. Dekle slovensko, bodi ponosna na svojo dekliško čast, katere ne sme nikdo omadeževati. Večina mladenk, katere ste v Dekliški zvezi, ste kmečkega stanu. Mladenka bodi ponosna, da si zrastle na slovenskih kmečkih tleh. Bodite ponosna, da te je rodila slovenska mati. Bodite ponosna na mili slovenski jezik in na celo slovensko domovino. Saj vem, da je že vsaka slišala prekrasno pesem: Kar mož nebesa so poslaali, da večnih nas otmo grobov, vse mati kmečka je zibala, iz kmečkih so izšli domov. In kot slovenske kmečke mladenke smo vajene resnega življenja. Kako bi smela biti med nami mladenka, ki bi pozabila na sebe ter verjela lažljivim obljubam slabega sveta. Slovenke, dolžne smo ohraniti svojo čast! Le ponosnih, za svojo čast odločnih mladenk je vesela slovenska

domovina! Drage mladenke! Z izobrazbo, z lepim berilom, zlasti pa s krščanskim življenjem, si bomo ohranile svoj pravi ponos, ki čemur nam daje Bog srečo in blagoslov.

Vse somišljenice pristréno pozdravlja
Micika S.-I.

Odgovor na peterske vprašanja. Tudi me dekleta smo dolžne se bojevati za svoj narod, ker je to potrebno. Ako gori hiša bomo li me, samo gledale kako možje gasijo? Saj stvarnik tudi nas ni pustil brez uma in proste volje, zato nju tudi obrnimo v pomoč stiskanimu narodu. Našo srečo spodjeda mnogovrsten, neutrudljiv sovražnik. Žalostno nam je gledati tu na meji, kako nam Nemci vsiljujejo šulfeinske šole. Ako je slovenski otrok premalo v teh mučilnicah, pa nalovijo nekje na Dunaju, če tudi protestantovskih otrok, da jih naši zasleplenci gojijo, kakor gada na svojih prsih in pošiljajo v tukajšnje nemške šole. 2. Narod hoče dobrega ženstva. Ženska ki je sicer, slabotna stvar, vendar naj pri hiši tri ogle podpira. Kar velja žena pri družini, to velja ženstvo pri domovini. Mladenka naj bo vneta za vse dobro, vzor in dika domovine, saj v njej se zrcali vrednost naroda. 3. Imejmo organizirano mladino tudi tam, kjer ni čuti od strani sovraga nobene nevarnosti, da se že začasa zavarujemo. Naj še le tedaj začnemo misliti na brambo z orožjem, ko nas ima že sovražnik v pesteh? Bodimo vedno pripravljeni, da smo ob času borbe, v boju bolj spretni. Bodimo pripravljeni vsi, da bo zmaga bolj gotovo naša. 4. Mladenka, ki se ne zmeni za glas umirajočega naroda, za klice matere sv. cerkve v hudi stiski, spi v postelji s peklenjskih mrež smrtno spanje. 5. Kaj naj še novega ukrenemo, da bo naše delo plo-

donosnejše? Prvič skrbimo, da dekleta Dekl. zvez le zmerno ali celo nič ne uživajo alkoholnih pijač in skrbijo, da jih otroci ne pijejo. Drugič skrbimo, da zasadimo v dekliške zveze novo, blago dišečo rožo, rožo pravega, otroško-priprostega, ljubeznivega srca. Z njo bomo privedle mnogo deklet v dekliški tabor. Bodite uverjene drage sestrice, da z ljubeznivostjo, bomo največ dosegle. Tudi priproste moramo biti, da se ne bodo nekatere izgovarjale, kakor sem sama slišala. «Dobro da me niso dobile v Dekliško zvezo; ena me je skoro pregovorila, pa men' se ne dopade, so take «nobli», predsednica klobuk nosi».

Bodite mi tisočkrat pozdravljene vse, dobro misleče mladenke. — Vaša znanka iz Slovenskih gor. Maria Antonia.

Spomin.

(Zl. Pepca S.)

Ozira starček se nazaj v mladost ni,
pogled otožen bega mu v daljavo.
Po bledelem licu grenka solza mu zdrči,
s tresočo si rokó podpira glavo.

Kaj li je vzrok, da čelo gube mu krije,
kaj vročih solz lesket v očeh pomeni?
Vpognil mu li je broj pretežkih zgub glavo
v mladosti že? — je li to znano meni?

Zakaj drhti, trepeče v prsih mu srce?
Zakaj šibé pod težo se kolena?
Zakaj li pesem, vsaka v ustih mu zamre?
Zakaj ne poje struna ljubko več nobena?

Pustila v solz dolini sta ga žena — sin.
Zgubil je svojce njemu zvesto vdane;
Otožno pa na srce vdarja mu spomin
Mu celi in hladi po dragih rane.

Dobri nasveti.

Dobri nasveti. Ni skoraj časnika, ki bi v svojem praktičnem oddelku ali v kaki prilogi ne prinašal razne recepte, kako se odstranijo raznovrstni madeži iz blaga ene ali druge vrste. Tozadevni migljaji so tu in tam res dobri: gotovo vedo naše mladenke tudi nekaj praktičnih nasvetov. Le na dan ž njimi! Kot začetek priporočam tukaj — v podobi kratke dogodbe — najboljšo snažilno sredstvo. — V večjem mestu je bila gostilja. Nevestina sestra, kot prava družica, je imela novo svetlo svilnato obleko. Po nesreči izlije strežnik na prekrasno krilo omačo (zos); učinek je bil grozen; mlada gospodična se je bridko jokala nad pokvarjeno

toaleto. Poleg nje sedeči brat ženinov jo tolaži, rekoč: „Pošljite pokvarjeno obleko še danes meni. Kemik sem, z lahkoto osnažim s primernimi kemikalijami Vašo prelepo toaleto. V dveh ali treh dneh jo dobite zopet v najlepšem stanju.“ — Tako se je zgodilo. Mladi kemik poskuša z raznimi sredstvi, da izpolni dano obljubo. A vse zaman; madeži se nočejo umakniti. V svojem obupu podal se je v kemično pralnico, prošé, da naj tam skušajo svojo srečo. — Ko pride mladi gospod čez 2 dni po obleko, mu jo izroči jo popolnoma osnaženo. Strmeč vpraša kemik: „Kako pa se vam je to posrečilo? Kako se imenuje to izvrstno sredstvo?“ — Smeje mu odgovori voditelj pralnice: „Vo-

da in milo! — Nasvetovanje drugih sredstev pričakuje svetovalka.

Obledele obleke se deloma lahko prav dobro zopet osvežijo. Modro, vijoličasto in zeleno volneno blago, ki je izgubilo barvo, obesi za nekaj tednov v temen prostor, lahko v najtemnejši kot omare. Barva se bo povrnila zopet skoro popolnoma. Blago, ki je madežasto ali tisto, ki se ne sveti več, razprostri na desko za likanje in ga podrgni z gobo ali s črno volneno krpo, ki si jo namočila v salmijakovo vodo (3 dele salmijaka na 10 delov vode). Ko se blago posuši, postane zopet popolnoma lepo, kakor novo. — Svetlomodro blago, čeravno je obnošeno ali obledi od solnca, prav lahko zopet osvežiš, ako ga dobro opereš v vodi, v katero si kanila nekaj kapljic detelove soli (Kleesalz), in sicer toliko, da dobi voda kisli okus; akoravno je detelova sol strupena, vendar ti ne bo nič škodilo, če vodo pokušiš. Ko si oprala obleko, jo obesi in ko je že skoraj suha, jo zlikaj narobe. Vse mogoče barve osvežiš, ako jih prav nalahko zdrgneš z eterjem. Vlij ga malo na košček stlačenega bombaža in z istim zdrgni nalahko barvano blago. Z eterjem tudi lahko odpraviš razne madeže, kakor z bencinom, le pred ognjem je paziti, ker se ravno tako lahko vname kakor bencin.

Razširjajmo naš list!

Naše mladinsko glasilo »N. D.« nam pač prinaša mnogo zabave in razvedrila, prinaša nam pa tudi mnogo pouka. — Kajnega drage mladenke, kako težko ga že včasih pričakujemo, da bi že kaj listale po njem, iskale že zopet novih poučnih in zabavnih odstavkov. Dostikrat ga ne odložimo poprej, da ga celo po večkrat skozi in skozi prečitamo, tako, da

se nam že dozdeva, da vemo že na pamet, kaj nam je prinesel novega v zadnji številki.

Zakaj bi ga pač ne čitale z zanimanjem, saj to glasilo ima kot temelj svojemu delovanju najlepše geslo vseh časopisov, namreč: »Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike«, to so besede, katere je položil na srce nepozabni A. M. Slomšek slovenskemu ljudstvu, po katerih bi moglo priti do prave verske in narodne omike. Vtisimo si ta rek globoko v srce, ter ga ohranimo celo svoje življenje in se tudi po njem ravnamo. Hočemo pa tudi pridno razširjati naš list, razširjati njegove vzvišene namene in ideje in mu pridno pomagati pri delu na polju verske in narodne izomike. Storiti hočemo kar mogoče, da bode ta časopis posečal največ hiš v naši domovini; ravno tem potom storimo mnogo za slov. ljudstvo in domovino. Skoraj bi lahko priznala, kar se danes večkrat sliši, da časopisje med ljudstvom največ stori in to tudi res. Pri nas se žalibog nasprotno časopisje zelo šopiri. Mnogo časnikov je razširjenih, toda naših premalo, zlasti »N. D.« ima premalo naročnikov.

Drage mladenke! Združimo moči in na delo. Mesto slabega časopisja postavimo naše in naš list cenj. »N. D.« naj jim bo poglavar. Tudi med nami naj on pokaže sovražniku svoje vzvišene namene in ideje, me pa mu hočemo stati na strani kot njegove najboljše boriteljice (veselo pozdravljene in zahvaljene op.ured.) z geslom na čelu: »Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike!« — Vsem članicam dekliske zveze pošilja srčne pozdrave dopisovalka iz Trbovelj.

Društveni glasnik.

Sv. Anton v Slov. gor. Antonjevška mladina se je vzbudila in sedaj hiti storiti, kar je zamudila v spanju. »Mlad. in dekl. zveza« prireja shode, na katerih se sliši vedno kaj lepega in poučnega. Nestrpno čakajo naši fantje in dekleta, da se zopet zberejo v šoli. Kaj pa delate naši sosedje, posebno Negovčani in Andražovčani, da ni nič slišati od vas?! Ustanovite si »Mlad. in dekl. zv.« in prirejte shode tudi mi jih bomo z veseljem obiskovali!

Ptuj. S zelo mnogobrojno udeležitvijo od strani članic, kakor gostov, odlikoval se je shod »Dekliske zveze« na Jožefovo. Lepe besede č. g. duh. voditelja o čitanju glede snovi in načina, zbudile so obče zanimanje; posebno uga jali so nauki o boju proti sovražniku alkoholu. Veselo nas je iznenadilo predavanje članice Rozike Kuhar o pobožnosti žene oziroma gospodinje. Spretna gospodinja Ivanka Horvat nam je v jedrnatih besedah podala zlate nauke, kot spomin udeležbe sv. misijona pri Sv. Trojici v Haložah. Gregorčičevi pesmi »V pepelnici noči« in »Oljki« sta bili umetno-vzorno deklamirani po mladenkah Tilki Bezjak in Ivanki Potrč. Mladenč Ver opozarja na slavnosti našega Orla na belo nedeljo, če ne bo posebnih

ovir. Vabilu pridruži prošnjo za pridno agitacijo, da se doseže res častno, obilno udeležbo. Siede pogovori glede pomladanske prireditve naše Dekliske zveze. Po članici gospodč. Erni Razlag pošilja v Radgono odišla članica Micika Petovar poslovilne pozdrave. Krepki odzdrav zadoni od naše strani. Prihodnji shod se določi za 20. aprila. Pristopilo je zopet nekaj novih članic. Želeč »Veselo Alelujo« zaključil vlč. g. duh. voditelj ta izborna vspeli sestanek.

Marica.

Dunajska „dekl. zveza.“ Četrtno poročilo. Dne 12. jan. nam predava gđ. predsednica phil. Angela Piskernik o botaniki in sicer o žužkojedih rastlinah, namreč: okrogla rosika, navadna mastnica, past za muhe, mehova mešinka, majolčica. Razkazovala nam je tudi slike in razne razvoje teh rastlin, ki jih je v to svrho narisala. Blagajničarka J. Petrovič nam predava o zaroki. Kake misli naj vodijo dekle v zakon, če hoče, da bo v resnici srečna. V nesrečo menda noče niti najidealnejšo dekle, sreča pa je cilj vsega našega življenja. Ženska poštenost je najdragocenejši zaklad, ki ima vrednost le popolnoma nedotaknjen, ki pa izgubi mahoma vse,

če se le za hip lahko miselno izpostavlja. V tem oziru ni med žensko poštenostjo visoke gđč. ali ponižne dekle, princeze ali služkinje prav nobenega razločka. Deviška čistost je krasna, pa naj jo vidimo na kronani glavi, ali pri kmetiški pastirici. Članica g. T. Petrovič nam v globokih besedah oriše ljubezen do matere sv. cerkve in domovine. Članica T. Klemenčič deklamira pesmico: Slovo od domovine, članica g. T. Košar: Zapeljano dekle, članica g. T. Petrovič pa Slavospev naši »Dekl. zvezi«, ki ga je tudi sama spesnila. (Pošljite ga N. D. op. ured.) Gdč. učiteljica Jos. Primožič, ki je bila naš gost nam popiše vtis, ki ga je nanjo napravila Dekl. zveza. Predavanja, ki so, menjaje se, verskega, znanstvenega in moralnega značaja, nudijo članicam obilo koristnega, ker gredo za višjimi cilji. K sklepu nam govori še duhovni voditelj vlč. g. A. Snoj o dolžnostih, ki jih imamo, ter nam svetuje, da hodimo po začitanem programu.

Dne 19. jan. so vprizorile tri članice (R. Matjašič, R. Zupanc in J. Petrovič) ob priliki pustne veselice društva »Straže« šaljiv prizor: Izgubljena pompadura, ki je izvalil mnogo smeha. Isti večer sta sodelovali tudi dve članici J. Cetman in F. Hribar pri prvi slov. narodni igri: Županovi micki, pri društvenem petju in tamburanju so zastopane tudi v lepem številu. Med najlepše trenutke pa lahko štejemo one, ko se zbiramo vsako prvo nedeljo popoldne v Avguštinski cerkvi, kjer imamo slov. dekleta pod vodstvom našega duh. vod. preč. g. Snoja, svojo mesečno pobožnost. Zbrane iz vseh dežel slovenskih, se čutimo ko zaori moško in iz vseh grl kaka naša pesem, vse sestre med seboj.

Dne 9. februarja nam predava pri zborovanju g. phil. Tavčar o stališču in dolžnostih žen v socialnem, javnem in zasebnem življenju ter nariše njen delokrog. G. stud. med. J. Žgur nam govori o obnašanju deklet v družbi sploh in napram fantom ter priporoča dobre časnike in knjige.

Dne 9. marca. Gdč. predsednica nam polaga na srce naj se bolj marljivo poslužujemo knjižnice društva »Straža«, ter se tako izobražujemo. Naj redno in točno prihajamo k zborovanjem. Ustanovil se je abstinenčni krožek, ki ga vodi tajnica gdč. R. Matjašič in takozvani govorniški krožek, ki ga vodi g. J. Petrovič. Temu se priključajo one članice, ki hočejo sodelovati pri predavanjih in deklamacijah. Članica g. T. Petrovič nas povede s svojim nagovorom v 18. okraj, v bolnišnico za neozdravljive bolnike, ter nam poda sliko o trpljenju in veselju bolnikov in o delovanju č. prednice R. Rajšp, Slovenke ki je pred kratkim umrla. Blagajničarka g. J. Petrovič si izbere za predavanje snov: Delo in moderni duh, vpliv novo dobrega duha na delavstvo, in zanjke takozvanega verskega liberalizma. Gdč. podpredsednica priporoča, da se članice točno in redno vdeležujejo zborovanj, ker se pri tem lepih in ko-

ristnih stvari nauče, ki so vsaki potrebne. Članica g. A. Senegačnik deklamira pesmico: O vrnitvi (Ksaver Meško). Članica g. T. Petrič med drugim povdari misel, da naj bosta »dekl. zveza« in Marijina družba v tesni zvezi med seboj. Članica Fr. Golež deklamira: Vera, upanje, ljubezen.

Dne 23. sušča je bilo zborovanje nenavadno dobro obiskano. Obpravnavalo se je sledeče: Članica T. Petrovič govori o stanovskih dolžnostih žene in deklet, ter svetuje dekletom, naj nikar prevečne hrepene po zakonu, da ne dožive prevare in naj jih ne tira v zakon prazen strah, da jih bodo ljudje titulirali za stare device, kot je to po mestih navada. Vsak človek, ki je pri zdravi pameti bo potrdil, da je na vsak način bolj častno, ako leži stara devica na mrtvaškem odru, kot pa če stopi dekle omadeževane preteklosti pred oltar. Članica g. Martinšek deklamira dve pesmici iz Bogoljuba, članica g. T. Petrič nam izven svoje deklamacije stavi predlog, da se po slovenski pridigi vsi zbrani verniki glasno zahvalijo g. pridigarju za besedami: Bog povrni, kar storiijo Nemci povsod in da naj bodo članice. »Dekl. zv. iste«, ki to lepo navado vpeljejo in naj skušajo pri skupnih molitvah v cerkvi, da se moji razločno, zastopno in da pridejo zlogi vsi ob enem iz grl, da se ne sliši le neko brečanje. Sprejeto. Gdč. podpredsednica M. Plevel pozdravi našega različnega gosta, gdč. Josipino Primožič, ki v vezani besedi razloži pomen velikonočnega pozdrava: vesele srečne praznike! Pojasni, da pravo veselje in sreča stanujeta v naših srcih le takrat, ko smo s. zvesti da smo spolnili svoje dolžnosti. Naš duh. vod. preč. g. A. Snoj nam predava o Konštantinovi dobi, stališču žen in deklet v družabnem življenju, o dijakonih in vdovah, ki so prejšnje čase tudi pomagale pri obredih, pri opravljanju službe božje in pri krščenju otrok. Govori tudi o sedanjem modernem gibanju žena in deklet, ter pripomi, da se imamo za lepo prostost in neodvisnost zahvaliti edino le sveti katoliški cerkvi. Priporoča, da se goji petje pri zborovanjih. Gdč. podpredsednica izraža željo, da se članice redno in točno zbirajo k zborovanjem in najbolj marljivo čitajo. Nato je sledila deklamacija: Samostanska lilija, (Silvin Sardenko) ki sta jo prednašali g. Matjašič in Senegačnik in to tako dovršeno, tako iskreno, da so pač lahko vzgled, kako se deklamira. Pesmica, ki jo je L. Senegačnik zapela v kapelici pred odhodom v samostan, je privabila vsem veselosladke solze ginjenja. K sklepu deklamira še g. Justina Kuk. ki nam je že vsem znana kot izborna-diletantka, pesmico: Življenje ni praznik. (Simon Gregorčič). Nato se otvori srečolov s pirhi skupno s »Stražo«, vsaj znano je, da imajo ljudje zraven koristnega in poučnega radi še kaj sladkega, ki se stinja z društvenimi nameni. Zelim, da bi bilo prih. zborovanje, ki bo drugo nedeljo v aprilu, istotako mnogoštevilno obiskano, kot je bilo današnje.

Prirejane slavnosti in prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev
Sv. Lovrenc nad M.	30. marca	Mariborski Orel	Naša kri
Sv. Križ pri Mariboru	25. »	Bralno društvo	Marijin otrok i. drugo
Frankolovo	9. »	Dekliška zveza	zborovanje
Središče	6. aprila	Slov. k. iz. društvo.	Divji lovec
Sv. Peter bl. Maribora	19. januarja	Dekliška zveza	podučni shod
» »	16. februarja	» »	» »
» »	9. marca	» »	» »
» »	30. »	» »	Marijin otrok in drugo
Marnberg	30. »	Mladeniška zveza	podučni shod
Rajhenburg	6. aprila	Dekliška zveza	» »
Braslovče	6. »	» »	občni zbor
» »	26. januarja	» »	sestane
» »	9. marca	» »	» »
Skale	25. »	Dekl. zv. in Mar. dr.	Junaške Blejke
» »	6. aprila	» »	» »
Št. Jur ob Taboru	6. »	Dekliška zveza	podučni shod

Napovedane prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev	opomba
Gornja Radgona	1. maja	Dekliška zveza	podučni shod	
» »	4. »	Dekl. zveza	Ljubezen M. otroka	
Središče	20. aprila	» »	poučni sestane	
Rajhenburg	4. maja	» »	5. sestane	
Velika Nedelja	20. aprila	Dek. okr. Ml. zv.	občni zbor	
Šoštanj	27. »	Dekliška zveza	Podučni shod	
Sv. Trojica v H.	na Križevu	Mladeniška zveza	» »	

In zares! Potrebno je delo za gospodarsko blaginjo, a kaj bi pomagalo, ko bi tudi zemlja več rodila, ko bi bil tudi lepši in bogatejši naš zemski dom, če bi pa izgubili izpred oči Boga, dušo, večnost? A ne samo to! Tudi na zemlji ni mogoča resnična blaginja brez vere v Boga. Kakšno bo naše življenje brez Boga, kakšen rod brez strahu božjega, kakšna družba brez vere v božjo pravico? Kakšni bodo narodi, kakšne države, kakšne vlade brez vere v Boga? Kje bo poštenje v politiki, kje pravica v socialnih razmerah, kje dejanska ljubezen v stiskah?

A ravno v silnem nvanjem delu in ob velikem gospodarskem napredku narodi radi pozabijo na to, da je vera življenje našega življenja, da bo le veren narod pravno zdrav, zares vesel svojega dela in pa resnično srečen. Zato treba od časa do časa to zavest poživiti in okrepiti. Ta blagonosni namen pa imajo zlasti še tudi katoliški shodi. Zato je gotovo prilično, da se zberemo zopet na velik katoliški shod,

ki naj iznova okrepi v nas vse, versko zavest, ki naj nas opozori na nove nevarnosti, ki naj zbere zopet vse sile, ki naj da vsemu napredku notranjo moč in pravo smer.

A to ni edini razlog, da vas vabimo na katoliški shod.

Hvala Bogu, Cerkev nas katoličanov nikdar ne zabi spominjati na tisti božji izrek: Le eno je potrebno. Tudi imamo pri vsem gospodarskem delu dobre voditelje, ki se živo zavedajo, kaj je poedincem in narodom vera. Zato je nevarnost manjša, da bi se v delu izgubil smisel za vero. A druga nevarnost je, ki je od dne do dne večja. — Dan na dan se nam vsiljujejo novi časopisi, ki sovražijo Boga in Cerkev, ki sovražijo vero, ki delajo z vsemi pomočki, s hlimbo in grožnjo, z lažjo in prevaro na to, da bi izruvali iz src zaupanje do škofov in duhovnikov, ljubezen do Cerkve, nazadnje pa vero v Boga. Bolj kakor kdaj je treba dandanes katoličanom globoke vere, žive katoliške zavesti, a tudi neustrašnega

krščanskega moštva, ki se odločno upro sovražnim silam in zatronjih brezverske nakane. Ali imamo to zavest in moštvo? Ni je lepše prilike, da si okrepimo katoliško zavest, da javno izkažemo svojo zvestobo veri, da si iznova zaprisežemo krščansko moštvo, kot je katoliški shod. Naš katoliški shod bodi javna manifestacija naše vere, atudi javna manifestacija naše moške volje, da ne pustimo blatiti naših svetinj nikdar in nikomur! Naš katoliški shod bodi glasna izpoved, da hočemo z vso odločnostjo izvajati načelo: Proč s slabim časopisjem! Ven iz naših hiš s časopisi, ki pod hinavsko krinko naprednosti izkušajo zamoriti v nas podedovano vernost in udanost do sv. očeta, do škofov in duhovnikov! Ven iz naših hiš s časopisi, ki sramote našo Cerkev! Ven iz naših hiš s časopisi, ki z lažjo svobodne misli trosijo po naši domovini brezverstvo in bogotajstvo!

Tudi zato vas vabimo na katoliški shod.

Je pa še en razlog.

Letos obhaja katoliška Cerkev slovesni jubilej svoje zmage nad poganstvom tudi v javnem življenju. L. 312 je premagal cesar Konstantin Veliki zastopnika poganstva, cesarja Maksencija. Premagal ga je pred vrati večnega mesta v znamenju sv. križa. L. 313 pa je Konstantin javno proglasil svobodo Cerkve.

Ali ni prav, da se tudi katoliški narodi spominjajo tega jubileja? Zakaj, svoboda Cerkve — svoboda narodov! In zlasti v naših dneh! Ali ne vstaja novo poganstvo, ki izkuša zopet zaslužniti Cerkev in narode ter jih izročiti samosilju brezverskih držav? Tudi v naši Avstriji se dan na dan bolj družijo sile teme, ki je njihov namen: uničiti svobodo naše Cerkve. Zahteve, ločitev Cerkve in države, svobodna šola, civilni zakon, sežiganje mrličev, imajo samo namen, izločiti iz javnega življenja vsak vpliv Cerkve, zaдушiti glas Cerkve, glas nje zapovedi in prepovedi, glas vere, glas božjega evangelija o pravicah tlačanih in zatiranih.

Zato moramo danes bolj kakor kdaj s plamenečo ljubeznijo ljubiti svobodo Cerkve! Katoliški shod pa bodi slovesen izraz te naše ljubezni in odločna izpoved naše volje, da hočemo katoliški cerkvi priboriti in ohraniti tisto svobodo, ki je nje sveta pravica! Naš jubilejni katoliški shod naj še podžge novo ljubezen in novo navdušenje za sv. Cerkev. To navdušenje naj se kaže tudi v apostolstvu, v delu za edinstvo Cerkve, za razširjenje božjega kraljestva med narodi. To delo bo najlepši spomin velikega letošnjega jubileja!

Naj bi združil katoliški shod ves naš narod v živi zavesti, da je znamenje sv. križa, vera naša, edino resnično poroštvo prave blaginje in da velja jo tudi našemu narodu tiste besede, ki jih je zrl Konstantin plameneče na nebu pod znamenjem sv. križa: V tem znamenju boš zmagal!

V tem znamenju vas vabimo na katoliški shod, ki bo 24., 25., 26. in 27. avgusta t. l. v Ljubljani.

Katoliški Slovenci! Izrekla se je tudi prelepa misel, naj bi se ob letošnjem katoliškem shodu slovensko ljudstvo slovesno posvetilo Brezmadežni. In zares! Ali bi mogli lepše izraziti svoje težnje in pa svoje želje? Naša želja je, da bi se mišljenje naše dobe ne zatopilo v svetu, v svetem pohlepu in vživanju. Naša želja je, da bi se moglo onraniti naše ljudstvo neomadeževano, čisto in verno, vdamo Cerkvi in Bogu. Naša želja je, da bi krščanstvo vedno bolj zmagovalo nad močmi teme in da bi zavlada v narodih Jezus Kristus sveta. A kje je močnejša zavetnica teh naših teženj in želj kot je Brezmadežna? Brezmadežna je „veliko znamenje na nebu“ naše dobe, ki s svojo čisto lepoto dviga narode kvišku iz nižav strasti, nevere in greha. Brezmadežna je od početka velika zmagovalka v bojih z močmi teme, Brezmadežna je sveta Mati Zveličarja sveta. In komu naj izročimo, komu posvetimo z večjim zaupanjem sklepe katoliškega shoda, da jim izprosi blagoslova od Boga, kot Njej, Devici Brezmadežni!